

MAIN TYPES OF STUDENTS' INDEPENDENT WORK OF NON- LINGUISTIC DEPARTMENTS

N. V. Yaremenko

Abstract. Due to the decrease in the academical hours for studying English, independent work is a very important element of the students' learning process. The purpose of this publication is to determine the main types of students' independent work of non-linguistic specialties. It is established that there are four main types of independent work of students: tasks on the pattern, constructive and variable tasks, heuristic tasks and independent work with elements of scientific research. Each of these types of independent work is necessary and depends on the purpose of the training.

Independent work on the pattern is to perform a variety of exercises and contribute to the learning of new educational material, but do not develop creative activity. It is useful to do a few exercises under the supervision of the teacher, while other exercises to drill grammatical and lexical skills are performed by students independently. After their completion, the teacher checks the work and analyzes the mistakes. As a rule, such textbooks as "Round Up", "Grammar Way", "English Vocabulary in Use" are suggested for independent work.

Constructive and variable independent work contributes to the development of the students' ability to analyze, compare facts and phenomena and create further conditions for the development of creative independent work. The main difficulty of performing such tasks is to apply knowledge in new situations. Such a type of independent work is usually performed in class after working with the text and performing the basic tasks to memorize lexical and grammar units.

Heuristic work teaches to formulate a task and develop a plan for its solution. Independent work of heuristic type can be divided into the following subgroups: tasks of the cognitive type; creative tasks; organizational activity type.

Independent work with elements of research is considered to be the most difficult type. Independent work of this type includes reports in English on the topic of the course during the classroom, writing a scientific article, presenting a speech at the conference, etc.

Keywords: independent work, students, types of independent work

УДК 81'25

РОЛЬ ФАХОВИХ ЗНАНЬ У ПІДГОТОВЦІ ПЕРЕКЛАДАЧІВ НАУКОВО- ТЕХНІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ШЛЯХИ ЇХ НАБУТТЯ

Т.В. ГАЛУШКО, старший викладач,
Національний гірничий університет
E-mail: halushkoT@gmail.com
ORCID: 0000-0003-1045-9731

Анотація. Статтю присвячено питанням підготовки фахівців у галузі науково-технічного перекладу та розглянуто проблему фахових знань в підготовці майбутніх перекладачів. Актуальність статті обумовлено динамічним розвитком процесів, пов'язаних з глобалізацією економіки, розвитком науки і техніки, появою нових напрямків знань та сфер діяльності. Це вимагає від перекладачів умінь швидко реагувати на зміни, які, як наслідок цих процесів, з'являються у професійній діяльності перекладачів. У зв'язку з цим виникає потреба умілого користування різними джерелами інформації, які можуть допомогти перекладачеві швидко

зорієнтуватися у новій області знань, пов'язаних з наукою і технікою і, таким чином, якісно та фахово виконувати роботу перекладача. Використання тлумачних та термінологічних словників, глосаріїв, а також уміння самотійно їх складати є одним із найефективніших джерел поповнення фахових знань перекладача науково-технічної літератури. Розглянуті у статті методи освоєння фахового лексикону в галузі гірництва були використані на заняттях з практики перекладу і, як результат, показали помітне поліпшення якості перекладу фахових текстів, особливо при перекладі з української на німецьку мову.

Ключові слова: освітня система, фахові знання, фахова мова, перекладознавство, терміни, термінологія, еквівалентність термінів та понять

Актуальність. Глобалізаційні процеси, які є чи не найголовнішою характеристикою нашої епохи, стрімко змінюють наше життя, світову економіку і, як наслідок, ринок праці і вимагають від нас швидкого реагування на ці зміни. Разом з новими можливостями, які приносять ці процеси, з'являються також і нові проблеми або, точніше, нові вимоги до професіоналів у різних галузях економіки та виробництва. Це все знаходить своє віддзеркалення також в освітніх системах країн, які мають швидко пристосовуватися до нових реалій життя та нових ринкових процесів.

Перекладачі належать до категорії фахівців, яких світові зміни торкаються в першу чергу, тому що вони виконують функцію посередників між різними культурами. Інтенсивний розвиток ринкових відносин супроводжується помітним збільшенням об'ємів інформації у різних галузях науки і техніки, ознайомлення з якою часто потребує допомоги професійних перекладачів. Вимоги до професійних компетенцій перекладачів стають все більш жорсткими: це і забезпечення якісного перекладу в короткі терміни, і здатність перекладати тексти різноманітної тематики, уміння обходитися з різними технічними засобами, швидко орієнтуватися в нових напрямках науки і техніки та багато іншого. А це, в свою чергу, ставить нові завдання перед навчальними закладами, які готують фахівців цієї галузі і зобов'язані допомогти майбутнім перекладачам впевнено себе почувати в своїй професії та вміти самотійно підвищувати свою кваліфікацію і, тим самим, відповідати вимогам часу.

Однак питання реформування системи освіти ми сьогодні не можемо розглядати лише в рамках нашої країни. Україна зробила свої перші кроки на міжнародні ринки праці і цей процес триватиме далі. Тому для нас є дуже важливим пов'язувати наші плани та дії також з європейськими та світовими перспективами. Щоб швидко та ефективно реформувати внутрішню систему освіти, необхідно вивчати досвід та освітні системи інших країн, і таким чином, утворювати власну оптимальну і гнучку форму підготовки фахівців.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Багато статей українських вчених та освітян присвячено ознайомленню з системами підготовки перекладачів в різних країнах світу. Так, цим питанням займалися: О. Сергєєва, Л.О. Максименко, К. Скиба, Н.В. Левицька, Т. В. Галушко.

В процесі порівняння освітніх систем підготовки перекладачів виявлені як схожості, так і відмінності в підходах до формування способів і методів навчання студентів. Але зовсім не спостерігається розбіжностей у формулюванні компетенцій, якими повинні оволодіти майбутні перекладачі в процесі навчання у вищому навчальному закладі. Звідси і схожість багатьох проблем, які виникають в процесі освітянської діяльності педагогів навчальних закладів, однією з яких є

проблема фахових знань в підготовці перекладачів фахової літератури (економіка, техніка, медицина, право та ін.).

Цьому питанню присвячено роботи як українських, так і багатьох німецьких науковців: О.М. Черкащенко, К. Freigang, Y. Ramirez, D. Zielinski, H. Fluck, S. Mühlhaus, Ja. Engberg, P. Sadrine та інші.

Мета даного дослідження полягає в аналізі вітчизняних та зарубіжних систем підготовки перекладачів та виявленні нових форм поповнення фахових знань перекладачів, які зайняті у сфері перекладу фахової літератури, або оптимізації процесу використання уже відомих джерел інформації, а саме: тлумачних та термінологічних словників, глосаріїв, фахових текстів. Як під час навчання у вищому навчальному закладі, так і з початком професійної діяльності перекладача це джерело поповнення знань є надзвичайно важливим при освоєнні незнайомої галузі науки або техніки. Способи закріплення нових знань, удосконалення та розробка нових глосаріїв в певних галузях науки, техніки, економіки та подальше їх використання в педагогічній діяльності освітян є одним із перспективних напрямків наукової діяльності працівників вищих навчальних закладів.

Матеріали і методи дослідження. Для вирішення зазначених завдань були використані методи аналізу, порівняння, узагальнення та описовий метод. Дослідження проводилося на основі інформації стосовно систем підготовки перекладачів в вишах Європи та аналізі українських, німецьких та англійських глосаріїв, термінологічних та тлумачних словників з використанням термінів із галузі гірництва.

Результати дослідження. Система підготовки перекладачів в країнах Західної Європи, США, Канади характеризується дуже вузькою спеціалізацією, що, безумовно, є основою високої якості підготовки фахівця. Спеціалізація може бути за видом перекладу (письмовий або усний переклад), або за певною галуззю (техніка, економіка, медицина, юриспруденція, література) [4, с.7-9]. Наприклад, Вища школа прикладних мов у Мюнхені (Hochschule für angewandte Sprachen) надає своїм випускникам такі кваліфікації: BA Internationale Wirtschaftskommunikation/ BA Wirtschaftskommunikation Chinesisch/ BA Übersetzen Chinesisch/ BA Internationale Medienkommunikation & Technikkommunikation/ MA in Konferenzdolmetschen/ MA in Dolmetschen und Übersetzen im Rechtswesen/ MA in Dolmetschen im Gesundheitswesen und Gemeinwesen. В США це може бути: „Master of Engineering in Technical Japanese (translation)” або “Master of Art in Translation and Localization Management”.

В перекладацьких школах Західної Європи обговорюється та розглядається також нова ідея – підготовка перекладачів з двох іноземних мов на рідну мову зі спеціальностей: усний переклад на конференціях і письмовий переклад широкого профілю або за різними спеціальностями (наука, техніка, економіка, медицина).

На відміну від закордонних систем освіти, в Україні підготовка фахівців у галузі перекладу характеризується багатопрофільністю. Кваліфікації випускників напрямку Філологія, спеціальності «Переклад» можуть бути такими: «Бакалавр філології. Перекладач з іноземної мови. Учитель іноземної мови», «Магістр філології. Перекладач з німецької мови. Викладач перекладу і німецької мови» або «Викладач. Перекладач німецької та англійської мови».

Така багатопрофільність не може не позначитися на якості суто перекладацьких компетенцій перекладача і, таким чином, робити його неконкурентоспроможним на світовому ринку праці. Шляхом для подолання цієї неконкурентоспроможності може стати уміння фахівця підвищувати власну

кваліфікацію шляхом самостійного набуття необхідних знань в окремій галузі науки і техніки та умілого використання інструментарію перекладацької діяльності.

Надання фахових знань при підготовці перекладачів в галузі техніки або економіки, права відбувається за допомогою викладання вступних курсів в електротехніку, гірництво, економіку та інше. Це є загальною практикою як у вітчизняних, так і закордонних вищих навчальних закладах [6, с.227].

Крім того, в німецькому перекладознавстві дискутується ще одне питання, як-то подвійна кваліфікація викладачів перекладу [8, с.63-80]

Але не менш важливим шляхом поповнення фахових знань є, на наш погляд, складання глосаріїв та удосконалення тлумачних термінологічних словників. На прикладі найбільш вживаних та загальнозрозумілих понять та термінів із галузі гірництва спробуємо проаналізувати інформативну наповненість цих джерел з точки зору перекладацької діяльності та знайти способи їх поліпшення.

Німецька фахова термінологія у порівнянні з українською відрізняється значно більшою деталізацією, внаслідок чого переклад текстів з німецької на українську мову часто характеризується певною узагальненістю перекладу через брак окремих термінів в українській мові. Як приклад, візьмемо слова **das Vorkommen** та **die Lagerstätte**. На українську мову обидва терміни перекладаються словом **родовище**. Наявність двох слів, які однаково перекладаються, є першим сигналом до використання тлумачного словника і початком складання глосарію для студента. Читаємо: 1. Lagerstätte ist ein Begriff aus der angewandten Geologie und dem Bergbau für bestimmte Bereiche der Erdkruste, in denen sich natürliche Konzentrationen von festen, flüssigen oder gasförmigen Rohstoffen befinden, deren Abbau sich wirtschaftlich lohnt (bauwürdige Lagerstätte). 2. Natürliche Anhäufungen von Rohstoffen werden als Vorkommen bezeichnet. Sind die Konzentrationen groß genug, das sich ein Abbau wirtschaftlich lohnt, werden die Vorkommen Lagerstätte genannt. 3. Als Rohstoffvorkommen werden im Bergbau allgemein lokale Ablagerungen mineralischer Rohstoffe bezeichnet, z.B. Erz- und Halbmetall – Vorkommen, Erdgas – Felder, Kohleflöze, Salzstöcke oder Massenrohstoffe. Ein Vorkommen ist im Gegensatz zu einer Lagerstätte nicht bauwürdig.

Якщо темою наукової статті або фахового тексту є придатність родовища до промислової розробки, то ця різниця в значеннях термінів буде дуже важливою.

Водночас можна взяти до уваги: Vorkommen sind natürliche Fundorte von Mineralien, die im Gegenstand zur Lagerstätte meist schlechtere wirtschaftliche Abbaubarkeit bedeutet. Jedoch werden Begriffe *im Alltag* nicht genau getrennt und immer öfter hört man Rohstoffvorkommen, wenn Rohstofflagerstätte gemeint ist.

Якщо ж ми використаємо інформацію з іншого словника, а саме «Словари и энциклопедии на Академике», то вона буде такою: 1. das Vorkommen – 1. das Vorhandensein von Bodenschätzen (meist in großer Menge) || K: Erzvorkommen, Goldvorkommen, Kohlevorkommen. 2. Lagerstätte – Vorkommen; Quelle ***Lagerstätte. 1. Lagerplatz. 2. (Geolog.) Ansammlung nutzbarer Bodenschätze ***Lagerstätte: natürliche Anreicherung oder Ablagerung fester, flüssiger oder gasförmiger mineralischer oder org. Rohstoffe.

Надана інформація може збагатити знання людини, але перекладачеві вона не дасть головного – різниці між термінами. Більш того, зауваження в дужках до слова Vorkommen (meist in großer Menge) містить певну долю дезінформації у порівнянні з визначеними поняттями в німецьких джерелах.

Більш складними для розуміння та подальшої характеристики та встановлення різниці між ними є терміни: **der Abbau der Rohstoffe/Lagerstätte** та **die Gewinnung der Rohstoffe/der Lagerstätte**.

В технічних словниках ми знаходимо наступні переклади даних термінів: 1. der Abbau – добування, здобування, розробка, виймання, очисна виїмка, відбій, відробіток, очисний забій.

2. die Gewinnung – розробка, виймання, добування, видобування, здобування, очисні роботи, відбій, відробіток, отримання.

Як бачимо, переклад термінів дає нам велике розмаїття значень, але при цьому спостерігається стовідсотковий збіг слів при перекладі. Звертаємося до тлумачних словників, щоб виявити значення цих термінів. 1. *Als Gewinnung bezeichnet man im Bergbau das Herauslösen von nutzbaren Rohstoffen aus dem festen Gebirgsverband einer Lagerstätte.* In Österreich wird das Gewinnen von nützlichen Mineralien unter Zuhilfenahme bergmännischer Tätigkeit auch als Erobern bezeichnet.

2. Mit dem Begriff Abbau bezeichnet man im Bergbau zum einen eine bergmännische

Tätigkeit, zum anderen den Grubenbau, an dem diese Tätigkeit stattfindet. *Die bergmännische Tätigkeit des Abbaus bezeichnet das vollständige Herauslösen des nutzbaren Inhalts der Lagerstätte aus dem Nebengestein.* Der Abbau der Lagerstätte ist der Kernpunkt aller bergmännischen Tätigkeiten.

Виділені курсивом дефініції по суті співпадають за своїм значенням. При детальному знайомстві з цими термінами через приклади із фахової літератури, наукових статей виявляється, що різницю між термінами визначають останні строчки їх характеристик, а саме: «In Österreich wird das Gewinnen auch als Erobern bezeichnet» та «Der Abbau der Lagerstätte ist der Kernpunkt aller bergmännischen Tätigkeiten».

Різницю між цими двома термінами досить важко визначити без аналізу значної кількості прикладів, але все ж таки можливо.

Терміни *Abbau* та *Gewinnung* у вузькому сенсі означають наступне: *Abbau* bzw. *Gewinnung* im Regelbetrieb ist die zeitlich längste Phase des Tagebaubetriebs. Abraum und Rohbraunkohle müssen aus ihrem gewachsenen Verband gelöst (= *Abbau*), das aufgelockerte Gestein gewonnen (= *Gewinnung*), verladen und transportiert.

Але приклади, взяті із німецько-англійського глосарію та різних фахових текстів, демонструють значно ширші значення цих слів.

1. *Die Gewinnung (Erkundung, Abbau und Aufbereitung) von Mineralien im Bergbau und in Steinbrüchen....* *Видобування (розвідка, розробка та збагачування) мінералів в рудниках та каменоломнях ...*

Як видно з наведеного, поняття *Gewinnung* в даному конкретному випадку є дуже широким і включає в себе всі види діяльності по освоєнню родовища, з метою отримання результату (das Erobern von Mineralien). Тому слово *Gewinnung* можна зустріти в самих різних комбінаціях, наприклад *die Gewinnung der Lagerstätte und der bergmännische Abbau*, де слово *Gewinnung* визначатиме факт виявлення (= отримання) родовища через розвідку. Можлива також інша послідовність слів, а саме *Abbau und Gewinnung* – розробка та вилучення корисних копалин, де слово використовується у своєму найвужчому значенні, а саме *вилучення = отримання на руки*. Можливим варіантом використання є також *die Gewinnung von Rohstoffen erfolgt durch bergmännischen Abbau* - *видобування сировини здійснюється за допомогою гірничих виробок*. В комбінації *Aufsuchung, Gewinnung und Aufbereitung* термін буде перекладатися як *розробка*. Однак при різноманітних варіантах перекладу даного терміну його основним значенням буде залишатися отримання результату шляхом певних дій (das Erobern).

Термін *Abbau* також використовується як у вузькому, так і широкому значенні. За рахунок того, що процес руйнування масиву гірських порід (= *Abbau*) належить до найбільш складних та важливих процесів гірничих робіт, термін *Abbau* набув більшого значення, ніж суто технічна дія, націлена на виділення сировини із масиву і, таким чином, у використанні максимально наблизився до терміну *Gewinnung* в його широкому значенні. Але у порівнянні із терміном *Gewinnung* термін *Abbau* не має значення отриманого результату, а лише значення процесу. І тому при однаковому перекладі фраз на українську мову різниця у їх значеннях може виглядати так:

1. der Abbau von Rohstoffen aus der Erdkruste – видобування корисних копалин із земної кори = процес виконання комплексу робіт з добування корисних копалин.

2. Die Gewinnung von Rohstoffen aus der Erdkruste – видобування корисних копалин із земної кори = отримання корисних копалин в результаті виконання комплексу робіт.

Підтвердженням такого розуміння цих термінів можуть служити також приклади з використанням похідного від дієслова *gewinnen* прикметника *gewinnbar*.

1. Teilweise machen erst diese Nebenbestandteile ein solches Vorkommen wirtschaftlich gewinnbar.

2. (...) auf eine internationale festgelegte Definition zur Bewertung von Lagerstätten – etwa 41 Mld. t. als gewinnbar klassifiziert.

3. Was aber als gewinnbar ist, hängt von den zur Verfügung stehenden Gewinnungstechnologien und deren Wirtschaftlichkeit ab.

В наведених прикладах значення слова максимально наближено до значення прибутковий, економічно вигідний, придатний для видобутку/ здобутку.

Висновки і перспективи. Наданий вище аналіз термінів шляхом використання різних джерел інформації демонструє як можливість отримання додаткових знань, наприклад, у галузі гірництва, так і утворює базу для укладання власних глосаріїв, які можуть принципово відрізнятися від уже існуючих та бути пристосованими для використання в навчальному процесі або відповідати індивідуальним потребам окремого перекладача. Дуже важливим при такому аналізі є використання та порівняння різних джерел інформації, а саме: українських, німецьких, англійських, російських. В процесі такого порівняння отримується не лише корисна інформація, але і з'ясовуються неточності або недоліки окремих джерел інформації. Таким чином, студенті навчаються не лише сліпо користуватися словниками, але проводити власний аналіз і, тим самим, через власне дослідження набувати нових знань як мовленнєвих, так і фахових.

Список використаних джерел

1. Сергєєва, О. Особливості підготовки перекладачів-референтів в університетах Великобританії та України [Текст] / О. Сергєєва // Порівняльна професійна педагогіка. - 2011.- № 1.- С. 146

2. Максименко, Л.О. Зарубіжний досвід організації підготовки перекладачів на сучасному етапі розвитку вищої освіти [Текст] / Л. О. Максименко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. - 2015. - Вип.131. - С. 74-78.

3. Скиба, К. Особливості та сутність підготовки перекладачів в університетах Канади [Тест] / К. Скиба // Молодь і ринок. – 2014.- № 3.- С. 88-92

4. Галушко, Т.В. Підготовка перекладачів та інтеграційні процеси [Текст] / Т.В. Галушко // Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна германістика: теорія и практика» - Дніпро.: ДНУ. - 11/2017. - С. 7-9

5. Черкащенко, О.Н. Університетська освіта як фундамент формування компетентності сучасного перекладача [Текст]/ О.М. Черкащенко // Наукова весна 2016. Матеріали VII Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів, аспірантів і молодих учених. – Дніпро: НГУ.- 2016.-С.
6. Fluck, H. Didaktik der Fachsprachen: Aufgaben und Arbeitsfelder, Konzepte und Perspektiven im Sprachbereich Deutsch/ H. Fluck. – Tübingen, 1992. – S. 295
7. Freigang, R., Ramirez, Y., Zielinski, D. Didaktisch-methodische Überlegungen zum Einsatz moderner Übersetzungstechnologie im Rahmen einer praxisorientierten Fachübersetzer Ausbildung/ Maria-Jose Varela Salinas// Panorama actual del estudio y la enseñanza de discursos especializados. – Bern. 2009. – S. 279
8. Mühlhaus, S., Engberg, Ja. Sollen Fachübersetzungslehrer eine Doppelqualifikation haben?/ Jan Engberg, Marianne Grove Ditlevsen, Peter Kastberg, Martin Stegu// New Directions in LSP Teaching. – Bern, 2007. – S. 327
9. Онлайн-словник ABBYY Lingvo-Online [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <http://www.lingvo.ua/uk>
10. Словари и энциклопедии на Академике [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <https://dic.academic.ru>
11. Тлумачний гірничий словник – StudFiles.net [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/4494413>
12. УКРЛІТ.ORG – Словник української мови [Електронний ресурс]/ Режим доступу: ukrlit.org/clovnyk/тлумачний
13. AM 12.1 Glossar bergmännischer Begriffe – QR – Kultur [Електронний ресурс]/ Режим доступу: www.qr-kultur.de/
14. duden online: Rechtsschreibung und Fremdwörter| PONS [Електронний ресурс]/
Режим доступу: <https://de.pons.com/übersetzung/deutsch>
15. Linguee Wörterbuch Deutsch – Englisch [Електронний ресурс]/ Режим доступу: <https://www.linguee.de/deutsch-englisch-uebersetzung>

References

1. Siergieieva, O. (2011) Osoblyvosti pidhotovky perekladachiv-referentiv v universytetakh Velykobrytanii ta Ukrainy [Peculiarities of training interpreters at universities of Great Britain and Ukraine]. Porivnialna profesiina pedahohika, 1, 146
2. Maksymenko, L.O. (2015) Zarubizhnyi dosvid orhanizatsii pidhotovky perekladachiv na suchasnomu etapi rozvytku vyshchoii osvity [Exploring the foreign experience of training translators at the current stage of higher education development] Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Seriya: Pedahohichni nauky, 131, 74 -78
3. Skyba, K. (2014) Osoblyvosti ta sutnist pidhotovky perekladachiv v universytetakh Kanady [Peculiarities and the essence of training interpreters at the universities of Canada] . Molod i rynek, 3, 88-92
4. Halushko, T.V. (2017) Pidhotovka perekladachiv ta intehtatsiini protsesy [The interpreters training and integration processes] //Suchasna hermanistyka: teoria i praktyka: Materialy III Vseukr. nauk. prak. konf. - Dnipro: Vydavnytstvo NDU, 84
5. Cherkashchenko, O.M. (2016) Universytetska osvita yak fundament formuvannia kompetenmtnosti suchasnoho perekladacha [University education as the basis for forming competences of a contemporary translator] Naukova vesna 2016: materialy VII Vseukr.nauk.tekhn. konf. studentiv, aspirantiv i molodykh uchenykh. – Dnipro: Vydavnytstvo NHU, 645.
6. Fluck, H. (1992) Didaktik der Fachsprachen: Aufgaben und Arbeitsfelder,

Konzepte und Perspektiven im Sprachbereich Deutsch [Didactics of specialized languages: Tasks and working fields, concepts and prospects in German linguistics], Tübingen, 295

7. Freigang, R., Ramirez, Y., Zielinski, D. (2009) Didaktisch-methodische Überlegungen zum Einsatz moderner Übersetzungstechnologie im Rahmen einer praxisorientierten Fachübersetzerausbildung [Didactical-methodological reflections on the use of modern translation technology within the practice-oriented education in technical translation], Bern, 279

8. Mühlhaus, S., Engberg, Ja. Sollen Fachübersetzungslehrer eine Doppelqualifikation haben? [Should teachers of specialized translation have two qualifications?], Bern, 327

9. Online-slovnkyk ABBYY Lingvo-Online [Online-Dictionary ABBYY Lingvo-Online]. Available at: <http://www.lingvo.ua/uk>

10. Slovari i enziklopedii na Akademike [Dictionaries and encyclopedias on Academic]. Available at: <https://dic.academic.ru>

11. Tlumachnyi hirnychyi slovnyk – StudFiles.net [Explanatory mining dictionary – StudFiles.net]. Available at: <https://studfiles.net/preview/4494413>

12. UKRLIT.ORG – Clovnyk ukrainskoi movy [UKRLIT.ORG - dictionary of the Ukrainian language]. Available at: ukrlit.org/clovnyk/тлумачний

13. AM 12.1 Glossar bergmännischer Begriffe – QR – Kultur [AM 12.1 Glossary of mining concepts – QR – Culture]. Available at: <https://de.pons.com/übersetzung/deutsch>

14. duden online: Rechtsschreibung und Fremdwörter PONS [duden online: spelling and borrowed words PONS] Available at: <https://de.pons.com/übersetzung/deutsch>

15. Linguee Wörterbuch Deutsch-Englisch [Linguee English-German dictionary]. Available at: <https://www.linguee.de/deutsch-englisch-uebersetzung>

РОЛЬ СПЕЦИАЛЬНЫХ ЗНАНИЙ В ПОДГОТОВКЕ ПЕРЕВОДЧИКОВ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ И ПУТИ ИХ ПРИОБРЕТЕНИЯ

Т.В. Галушко

Аннотация. *Статья посвящена вопросам подготовки специалистов в области научно-технического перевода и рассмотрена проблема специальных знаний в подготовке будущих переводчиков. Актуальность статьи обусловлена динамичным развитием процессов, связанных с глобализацией экономики, развитием науки и техники, появлением новых направлений знаний и сфер деятельности.*

Это требует от переводчиков умений быстро реагировать на изменения, которые, как следствие этих процессов, появляются в профессиональной деятельности переводчиков. В связи с этим возникает необходимость умелого использования различных источников информации, которые могли бы помочь переводчику быстро сориентироваться в новой области знаний, связанных с наукой и техникой и, таким образом, качественно и профессионально выполнять работу переводчика. Использование толковых и терминологических словарей, глоссариев, а также умение их самостоятельно составлять является наиболее эффективным источником пополнения специальных знаний переводчика научно-технической литературы. Рассмотренные в статье методы освоения лексикона в области горного дела были использованы на занятиях по практике перевода и, как результат, показали заметное улучшение качества перевода специальных текстов, особенно при переводе с родного на немецкий язык.

Ключевые слова: образовательная система, специальные тексты, профессиональный язык, перевод, термины, терминология, эквивалентность терминов и понятий

THE ROLE OF PROFESSIONAL KNOWLEDGE WHILE TRAINING TRANSLATORS OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL LITERATURE AND WAYS OF ACQUIRING IT

T.V.Halushko

Abstract. *Translators and interpreters' ability to rapidly respond to the processes related to dynamic development of economy, science, and engineering as well as to emergence of new knowledge trends and people's activity spheres is a necessary prerequisite for their successful professional activities.*

Introduction. *Acquiring professional knowledge in science and engineering belongs to paramount competences in training translators and interpreters and, thus, is a topical issue of discussions and scientific research of scholars and educators of both Ukraine and other countries.*

The article presents the analysis and comparative characteristics of training system for translators/interpreters in different countries and, therefore, the level of Ukrainian experts' competitiveness in the global job market of professional translation is determined as well as ways of increasing the level of training students by acquiring skills and abilities to gain professional knowledge in new spheres of science and engineering are suggested.

Purpose. *The purpose of the research is to identify new forms of knowledge acquisition of translators/interpreters involved in translating/interpreting professional literature or to improve the process of implementing already known sources of information, namely, defining and terminological dictionaries, thesauri, and professional texts.*

Methods. *To solve the tasks, methods of analysis, comparison, generalization and description were used. The research was conducted based on Ukrainian, German and English thesauri, defining and terminological dictionaries.*

Results. *Using the example of the most widely implemented and generally understood concepts and terms in mining, informative completeness of the sources mentioned above with regard to translation/interpretation was analysed and possible ways of their improvement were defined.*

Originality. *The analysis of terms by using different sources of information both showed an opportunity to obtain additional knowledge in engineering and developed a base for creating their own thesauri, which can differ fundamentally from available ones and be adjusted to educational process or meet the requirements of a certain translator/interpreter.*

Conclusion. *The conducted research gives evidence of implementing the sources of information mentioned above as an efficient way to acquire professional knowledge by a translator/interpreter while studying a new sphere of science and engineering. At the same time, use and comparison of different sources, namely, Ukrainian, German, English and Russian ones, are of importance. In the process of comparison, not only useful information is obtained, but inaccuracies and drawbacks of certain sources are defined. Thus, the students do not only learn to use dictionaries, but conduct their own analyses and acquire new language and professional knowledge.*

Keywords: *education system, professional knowledge, professional language, translation studies, terms, terminology, equivalence of terms and concepts*